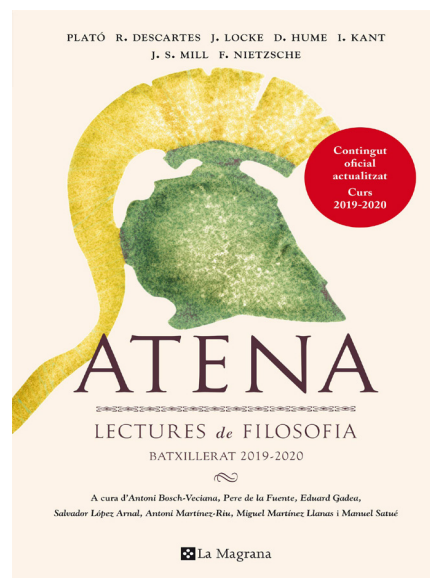

EL PROJECTE 'ATENA': UN LLIBRE DE TEXTOS DE FILOSOFIA

Grup Atena

Atena és un llibre de textos de filòsofs i de filosofia. Ho ha estat des del seus orígens (l'any 1994 amb el títol de *Minerva* commemorant la famosa òliba filosòfica) i continua sent-ho també actualment (*Atena. Lectures de filosofia de Batxillerat*). En la mesura que pretén ser un llibre de preparació per a la Selectivitat recull, en tota la seva extensió, la TOTALITAT DE TEXTOS propis dels AUTORS assenyalats —enguany Plató, Descartes, Locke, Hume, Kant, J.S. Mill i Nietzsche— com a matèria específica de les PAU, precedits per breus introduccions que presenten les dades biogràfiques i històriques del filòsof corresponent, i una explicació general del seu sistema de pensament. Els ANNEXOS del final del llibre ofereixen indicacions sobre L'ESTRUCTURA DE L'EXAMEN i els CRITERIS D'AVUACIÓ de la filosofia en la Selectivitat. Un aplec d'EXEMPLES D'EXERCICIS finals, la majoria dels quals pertany a exàmens d'anys anteriors, ajuden a familiaritzar-se amb l'estructura i l'abast de l'examen, que comprèn, a més del comentari de text, diferents tipus de preguntes: *resum* del text, *sentit* d'alguns termes o frases, *comparació* de les idees de l'autor amb les d'un altre de diferent època i una *exposició raonada* de la pròpia opinió sobre d'algun tema suscitat pel text.

Atena, per tant, és un instrument útil de cara a la Selectivitat de filosofia. Però també és, i ho pretén ser, un repertori de textos i qüestions que poden servir com a material d'estudi, almenys puntualment, per introduir la filosofia en el batxillerat. Entès d'aquesta manera, l'ensenyament i l'aprenentatge de la filosofia ve a ser, essencialment, una lectura i comentari de textos filosòfics. Aquesta pràctica ha existit sempre: ja era usual tant en l'antiguitat hel·lenística com en èpoques posteriors, quan el mestre filòsof llegia i comentava, amb els seus deixebles, textos d'altres autors, i els deixebles aprenien una manera nova d'entendre el seu món confrontant les vivències del passat amb les vivències del present. També la didàctica de la filosofia ha considerat molt sovint que la millor manera d'assimilar les opinions dels pensadors, i apropar-les

a les pròpies, consisteix a posar-se en contacte directe amb el seus escrits, perquè, al cap i a la fi, per llunyans i esotèrics que puguin semblar, i aparentment aliens per tant a la nostra època, segons una primera mirada superficial, són la font d'on broten moltes de les grans idees que d'una manera o altra mouen el món i, en realitat, com a clàssics, aquells autors són sempre contemporanis nostres. Pensar bé i amb correcció no pot néixer del no res; es fonamenta i construeix en allò que han pensat els mestres.

Contrastar l'herència d'idees que ens venen del passat amb les idees i circumstàncies del present pot ser anomenat correctament «filosofia». *Atena* segueix en aquest plantejament les recomanacions de Kant (són el seu lema a les seves primeres pàgines): «no podem parlar de *filosofia*, sinó de *filosofar*», tenint sempre en compte que, «no podem aprendre a filosofar si no és exercint i fent ús un mateix de la pròpia raó». Usar la pròpia raó, exposar, argumentar, criticar sobre temes que ens atenyen i concerneixen, confrontant-ho amb el que ja ha estat pensant, això és aprendre filosofia, o aprendre a filosofar.

Com ja hem afirmat, la finalitat immediata que persegueix *Atena* és ser un instrument útil per a l'estudi de la filosofia com a preparació per a les PAU i alhora una iniciació a un coneixement general de la filosofia (al filosofar!), però no amaga la pretensió de convidar a atrevir-se a llegir més filosofia: una proposta dirigida als estudiants i als que ja no ho són. A això convida justament la lectura de textos llargs de filosofia, que exposen amb més amplitud i generositat el pensament dels filòsofs i la seva manera d'argumentar i raonar. Llegir transforma sovint la manera que tenim de veure les coses; llegir filosofia pot transformar-nos a nosaltres mateixos.